

Wie o wie helpt het land aan meer dak- en gevelgroen?

Dak- en gevelgroen zijn in Nederland nog geen gemeengoed. Wat moet de overheid doen, of ligt hier juist een taak voor anderen? Is het ten tijde van de huidige crisis wel reëel om te verwachten dat de overheid dak- en gevelgroen gaat subsidiëren? Vakblad Dak&Gevel Groen deed een 'rondje' onder direct betrokkenen.

Auteur: Ruud Jacobs

'We helpen door initiatiefnemers, leveranciers en ontwerpers samen te brengen'

'Groene gevels en daken dragen in sterke mate bij aan de leefbaarheid van onze stad. Ze hebben een positief effect op de gezondheid en het welzijn van onze stadsbewoners, dragen bij aan een prettig stadsklimaat en helpen bij het verbeteren van de luchtkwaliteit. We zien dan ook graag dat Arnhem meer en meer groene daken en gevels krijgt. Dat doen wij niet door subsidie te verlenen of door de aanleg verplicht te stellen. We merken dat groene gevels en daken worden aangelegd zonder dat wij daar als gemeente financieel iets aan bijdragen. Het gebeurt omdat de initiatiefnemers er zélf een meerwaarde in zien: het binnenklimaat verbetert erdoor, het gebouw is beter verhuurbaar of het is gewoon mooi om naar te kijken. Dan moet je als gemeente niet gaan duwen. Wij richten ons dus op het geven van goede informatie over de soorten dak- en gevelgroen, de meerwaarde ervan en de kosten. En we helpen door initiatiefnemers, leveranciers en ontwerpers samen te brengen, waarmee we ook de economie een handje helpen. En natuurlijk door vergunningstrajecten te versoepelen, zodat het groen ook nog eens snel gerealiseerd kan worden.'

Margreet van Gastel *wethouder gemeente Arnhem*

'De rol van de overheid is visie uitdragen en leiderschap tonen'

'De rol van de overheid is visie uitdragen en leiderschap tonen door actieve voorlichting over de meerwaarde van groen. Onderzoeken tonen aan: groen heeft meerwaarde. Juist in deze tijd is het belangrijk om aandacht te vragen voor het belang van groen in steden. Tegen fijnstof, voor koelte-eilanden en het vergroten van welzijn. Het is hun taak om op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau te inspireren en de meerwaarde van dak- en gevelgroen op de agenda te zetten. Een direct voorbeeld hiervan is de recente bijeenkomst die Copijn had bij de gemeente Antwerpen. Zij faciliteerden een ontbijtsessie 'groene gevels' met o.a. architecten, projectontwikkelaars en wethouders. Aan onze branche zelf de taak om het vervolgens in te koppen!'

Arnoud de Romph *bedrijfsleider Copijn Groenaanleg en beheer*

'Overheid dient zich zo veel mogelijk verre te houden van het opleggen van 'zure' regels'

'De overheid zal het vergroenen van daken in het bijzonder, dan wel het 'vergroenen' van gebouwen in z'n algemeenheid voor een belangrijk deel moeten kunnen opnemen in bouwvergunningen en bestemmingsplannen, althans daar waar het de nieuwe utiliteitsbouw betreft. Hierbij dient de overheid echter wel realistische doelstellingen na te streven, teneinde te voorkomen dat dergelijke additionele bouwvoorschriften de prijzen opdrijven en daarmee de (internationale) concurrentiepositie van de sector verder uithollen. Dat realisme zit hem daarbij met name ook in de feitelijke/empirische/kwantitatieve onderbouwing van de milieueffecten die een groen dak of groene gevel genereren. Al te vaak zien we namelijk dat overheden, vooral op lokaal niveau, subsidies verstrekken voor groene projecten zonder dat is vast komen te staan of de verleende subsidie wel doelmatig is. Daar waar het bestaande (utiliteits)bouw betreft, zal de sector zelf overigens met initiatieven moeten komen. Inmiddels is het maatschappelijk belang van verantwoord bouwen/verbouwen etc. al behoorlijk doorgedrongen tot de sector, dus het top-down opleggen van nog meer, c.q. aangescherpte regels (lees: verplichtingen) schiet zijn doel voorbij. De overheid dient dus als maatschappelijke partner op te treden en zich zo veel mogelijk verre te houden van het opleggen van 'zure' regels wat sustainability betreft.'

Ronald L.M. Bouwens *managing director/CEO West-Star Management BV*

'Sinds juli 2008 heeft de gemeente Rotterdam een subsidieregeling voor groene daken'

'Rotterdam probeert het aanleggen van groene daken op meerdere manieren te bevorderen. Met een subsidieregeling bijvoorbeeld, zodat het financieel extra aantrekkelijk wordt een groen dak aan te leggen. Het gemeentelijk vastgoed wordt daar waar mogelijk voorzien van een groen dak. Ook op het vastgoed van derden, zoals woningcorporaties en bedrijven, wordt het aanleggen van groene daken gestimuleerd. Dit heeft ertoe geleid dat er groene daken zijn aangelegd op het Gemeentearchief, de Centrale Bibliotheek, het hoofdkantoor van Unilever Nederland, het Maasstad Ziekenhuis, de werven van Delfshaven en IJsselmonde/Feijenoord, het Sophia Kinderziekenhuis en Villa Zebra. In totaal is er nu ruim 100.000 m² groen dak in Rotterdam. Voor eind 2014 is een ambitie van 160.000 m² geformuleerd. Sinds juli 2008 heeft de gemeente Rotterdam een subsidieregeling voor groene daken. Deze regeling valt onder de verantwoordelijkheid van het Rotterdamse klimaatadaptatieprogramma Rotterdam Climate Proof. Wie een groen dak aanlegt, vraagt bij de gemeente Rotterdam tot € 30,-/m² subsidie aan: €25,- wordt ter beschikking gesteld door de gemeente Rotterdam en €5,- door de waterschappen.'

Alexandra van Huffelen *wethouder gemeente Rotterdam*

'Het is een groeiproces en we zijn op de goede weg'

'Oproep tot Green Deal duurzaam bouwen tijdens opening biobased materials-paviljoen in ICdubo. Het Rotterdam Climate Initiative. Diverse subsidies voor groene daken en soms ook gevels in de afgelopen drie jaar. We kunnen dus niet stellen dat de overheid niets doet om groene daken en gevels te stimuleren. Wat kunnen we samen met bijvoorbeeld de overheid nog meer doen zodat groene daken en gevels vanzelfsprekend worden?'

1. In de opleidingen van architecten en bouwkundigen meer aandacht besteden aan groene daken en gevels;
2. Leren van de projecten die we al uitgevoerd hebben en deze kennis delen in de markt en met onderzoeken onderwijsinstellingen;
3. Doorgaan met het realiseren van goede en mooie projecten. We realiseren steeds meer groene daken en gevels. Het is een groeiproces en we zijn op de goede weg.'

Ir. Tamara Derksen *directeur Stichting Roof Update*

'We moeten naar het principe de vervuiler betaalt'

'Zoals ik al enkele jaren verkondig tegen een ieder die het wil horen, moeten we naar het principe 'de vervuiler betaalt'. Dit betekent dat er geen subsidies nodig zijn, maar dat de stimulering moet bestaan uit lastenverlichting voor gebouweigenaren. Hierbij valt voornamelijk te denken aan het systeem dat in enkele Duitse steden al jaren met succes wordt toegepast: het korten op de rioolbelasting als er een groendak wordt aangebracht. Dit is veel meer dan een eenmalige aanmoedigingssubsidie, omdat het jaarlijks terugkomt. Dat kan alleen als de waterschappen en de gemeentes samenwerken.'

Peter Koop *accountmanager Nederland ZinCo Benelux*

'De rol van subsidies is gering gebleken; deze waren te beperkt, te omslachtig'

'Veel van onze opdrachten zijn overheidgerelateerd. Vooral onderwijs, zorg en gemeentelijke projecten worden steeds meer voorzien van dak- en gevelgroen. Hier geeft de overheid het goede voorbeeld, wat zorgt voor een toenemende acceptatie van groene gebouwen. Als we terugkijken in het verleden, is de rol van subsidies gering gebleken; deze waren te beperkt, te omslachtig of werden telkens gewijzigd door regeringsswisselingen. En ook voor de toekomst zie ik daar geen heil in. Wel kan de overheid structureel groen op gebouwen bevorderen door bouwverordeningen aan te passen. Een compensatieregeling bij nieuwbouw voor het terug aanbrengen van groen en water op het gebouw, zoals in Duitsland en België, zal écht het verschil kunnen maken. Belangrijke thema's voor de toekomst zijn volgens mij het toepassen van biodivers groen op daken en gevels en dit te verbinden met het maaiveld, waardoor er een aangename leefomgeving voor mens en dier wordt gecreëerd.'

Ruud Kempen *commercieel manager Van Helvoirt Groenprojecten*

'Een push-pull-model waarmee je meer mensen motiveert'

'Volgens mij is het wel noodzakelijk dat de overheid duidelijk maakt welke benadering voor de toekomst wordt beoogd. Subsidies of aftrekmogelijkheden (pull) en verplichtingen in het kader van het bouwbesluit/de omgevingsvergunning (push) vormen een push-pull-model waarmee je meer mensen motiveert om aan groene daken en gevels te doen dan alleen de idealisten en 'alternatievelingen'. Het zal zeker ook helpen de regels te stroomlijnen en op elkaar af te stemmen, zodat je niet per gemeente met verschillende eisen te maken krijgt. Daarnaast kan de sector er met een aantal best-practice-voorbeelden voor zorgen dat de 'groene leefstijl' nog meer publiciteit krijgt.'

Astrid Hölzer *landschapsarchitect*